

Sosiaali- ja terveysministeriö
PL 33
00023 Valtioneuvosto

Lausuntopyyntö STM 044:00/2016

Lausunto ”Maatalouden lomitussjärjestelmien uudistamistyöryhmän loppuraporttiin”

Savitaipaleen kunta esittää lausuntonaan ”Maatalouden lomitussjärjestelmien uudistamistyöryhmän loppuraporttiin seuraavaa:

6 §, Vuosiloma

Lakiehdotuksessa

”Vuosilomaa varten lomituspalveluja myönnetään maatalousyritykselle, jossa on vähintään yksi maatalousyrittäjä. Vuosilomaa on oikeus käyttää kalenterivuodessa 31 kalenteripäivää, jos maatalousyrittäjä käyttää maakunnan tarjoamia lomituspalveluja.”

Lomituspalvelut tulee ehdottomasti säilyttää henkilökohtaisina ja subjektiivisina oikeuksina myös vuosiloman osalta. Jokaisella maatalousyrittäjällä tulee olla mahdollisuus päättää oman vuosilomansa pitämisestä ja ajankohdasta ja päästä irrottautumaan työstään.

Yhden yrittäjän tilalla yrittäjä pääsee vapautumaan vuosilomalle 31 pv/vuosi, mutta miten käy tilan jossa on useampi yrittäjä ja kaikkien tulee vapautua vuosilomalle samanaikaisesti?

Esimerkkitalalla on neljän yrittäjän yhtymä ja yrittäjät ovat lähtöisin kolmesta eri perheestä. Kuulostaa todella kohtuuttomalle, että heidän kaikkien neljän yrittäjän tulisi pitää vuosilomat aina samanaikaisesti.

Tilalla jossa on yrittäjiä kaksi tai useampi eivät ole samanvertaisessa asemassa. He eivät pääse kokonaan vapautumaan tilan kotieläintöistä kaikkien 31 päivän ajalle ja jäävät paitsi lakisääteisestä oikeudestaan vuosilomaan.

Vuosilomapäivän pituus on lakiesityksessä maksimissaan 18 tuntia, entä jos tulee tilanne, että tunnit eivät riitä esim. poikimisen takia. Lomittajat eivät voi lopettaa töitä 18 tunnin kohdalla, vaan välttämättömät kotieläinten hoitotyöt on suoritettava loppuun asti.

42 §:ssä on kirjattu, että ”maakunnan tarjoamassa lomituksessa sijaisapumaksu peritään vähintään 19 §:n mukaiselta sijaisapupäivän keston ajalta ja lisävapaa ja maksullinen lomitus aina vähintään ajalta, jolle palvelua on sovittu annettavan.

Kuitenkin jos lomittajan on eläinsuojelullisesta tai lomittajan työstä suoriutumiseen liittyvästä syystä työskenneltävä maatalousyrityksessä edellä mainittua pidempään, ylittävältä ajalta peritään myös vuosilomalomitusmaksussa markkinaperusteinen hinta”

On täysin kohtuutonta maatalousyritystä kohtaan, että heiltä laskutettaisiin siitä, että lomituksen aikana maatalouslomittajan työpäivä jatkuisi yli laissa määriteltyjen enimmäistuntien määrästä. Työpäivän jatkuminen voisi tulla kysymykseen juuri eläinsuojelullisissa asioissa. Tämä tulee väistämättä johtamaan siihen, että maatalousyrittäjät eivät tule pitämään vuosiloma- tai sijaisapupäiväänsä täysimääräisesti, vaan työt navetalla tullaan hoitamaan tilan yrittäjien

toimesta loppuun ja lomittaja pääsee lähtemään töistä lain salliman tuntimäärän mukaisesti. Tämä johtuu siitä, että tilat haluavat säästää kaikista mahdollisista ylimääräisistä kustannuksista.

Tässä esimerkkitulalla kaikki neljä yrittäjää eivät pääse täysin vapautumaan vuosilomalle samanaikaisesti, koska tilalla on paljon yrittäjälle kuuluvia tehtäviä joista tulee huolehtia aamu- ja iltatöiden väliaikoina mm eläinten hyvinvoinnin valvonta, kiimantarkkailua, eläinlääkärin käyntejä, siemennykset, eläinrekisteri-ilmoitukset yms..

Tilakohtainen lomitus tulee vaatimaan maatalouslomittajilta osaamisen ja ammattitaidon lisäämistä. Tällä hetkellä voidaan työllistää lomittajaa siten, että katsotaan mistä tehtävistä hän parhaiten selviää ja tilan kanssa sovitaan yrittäjien työtehtävien vaihdosta lomituksen ajalle. Tilakohtaisessa lomituksessa kaikki yrittäjät lomalla samanaikaisesti – lomittajat tulee järjestää kaikkiin tilalla oleviin työtehtäviin – tuottaa suuria ongelmia saada lomitukset järjestymään. Lisäksi lomittajien kokonaisvastuu tilan hoidosta lisääntyy.

Tilakohtainen loma voisi olla hyvä, jos lomitusta järjestettäessä voitaisiin käyttää tilan oikeaa laskennallista kokonaistyöaikaa ilman laissa mainittuja tuntirajoituksia (18 h, 9 h). Näin toimien tilalle ei muodostuisi laskutettavia kustannuksia.

Mikäli uudistuksessa mentäisiin tilakohtaiseen lomaan, yhtenä vaihtoehtona voisi olla, että samanaikaisesti pidettäviä vuosilomapäiviä olisi esim. 7-10 päivään kokoloman sijaan.

18 §, Vuosilomapäivän kesto

”Vuosilomapäivän kesto on yhtä pitkä, kuin maatalousyrityksen kokonaistyöaika. Maatalousyrityksen kokonaistyöaika määräytyy täysien kotieläinyksiköiden määrän mukaan... Maatalousyrityksen kokonaistyöaika voi kuitenkin olla enintään 18 tuntia.”

Laissa määritellään hyvin selkeästi (18 §) miten tilan kokonaistyöaika lasketaan. Tämä laskentatapa muuttaa työaikalaskelmat yhteneväisiksi kaikkien maakuntien alueella. Pyydämme kuitenkin huomioimaan, että mikään tila ei ole samanlainen työolosuhteiltaan ja toimintatavoiltaan joten täysin kaavamainen laskentatapa ei tuo jokaiselle tilalle oikeaa kokonaistyöaikaa.

Kokonaistyöajasta tulisi olla poikkeamismahdollisuus mikäli siihen löytyvät hyvät perustelut esim. tilalla tehdään käsityövaltaisesti eri työvaiheita jotka jollain toisella tilalla hoidetaan täysin koneellisesti.

Lomittajien täysiaikainen työllistyminen

Palveluksessamme on osa-aikaisia lomittajia jotka tekevät osa-aikatyötä omasta pyynnöstä ja halustaan. Syyt osa-aikaisuuteen voivat olla esim. perheen pienet lapset tai sitten lomittaja kokee oman jaksamisensa takia paremmaksi tehdä osa-aikatyötä. Käsityksemme mukaan koko-aika-työhön voisi siirtyä pieni osa lomittajista, mutta ei missään nimessä kaikki.

Yrittäjän sairastuminen vuosiloman aikana?

Lakiesityksessä veloitetaan kaikkien tilan maatalousyrittäjien pitävän vuosilomat samanaikaisesti. Entä jos esim. yksi tilan yrittäjistä sairastuu vuosiloman aikana? Menettääkö yrittäjä mahdollisuuden pitää sijaisapua ennen kuin vuosiloma päättyy?

26.6.2017

Lomituspalvelujen rahoitus

Uudistuksessa lomituspalvelut kuuluisivat maakunnan yleiskatteelliseen rahoitukseen. Lomituspalveluissa on kyse maatalousyrittäjien lakisääteisestä oikeudesta palveluihin. Palvelujen järjestäminen tulee käytännössä muodostumaan vaikeaksi mikäli käytössä on vuositasolla ns. kiinteä määräraha. Ei kukaan voi arvioida vuositasolla enakkoon miten paljon esim. sijaisapulomituksia tulee järjestettäväksi.

Lomituspalvelujen järjestämisestä nyt luopuvien ja jo aiemmin luopuneiden kuntien eläkemenoperusteiset maksut tulee kattaa lomituspalvelujen osalta Maakunnan rahoista. Eläkemenoperusteiset maksut lomituspalveluissa Savitaipaleen kunnassa v. 2016 oli yhteensä 159.949,23 €.